

Kuula! Ja kuule

ERAKOGU

Kuuldeaparaadid arenevad tänapäeval sama jõudsalt kui muugi tehnika.

Kuulmishäired võime kaasa saada sündides või arenevad need välja elu jooksul – kas siis pärilikust faktorist, mürakahjustusena või õnnetuse tagajärjel. Kuid kõige sagedamini esineb kuulmise langust lihtsalt vanuse kasvades.

“Seda viimast seost ilmselt kõige enam peljatakse ja häbenetaksegi,” kahtlustab Kõrva-Nina-Kurguhaiguste Kliiniku kuulmisnõustaja Külle Loik. “Sest miks muidu venitatakse kõrvaarsti juurde tulekuga nii kaua, et kaaskondsed on juba tüdinud kõva häälega rääkimast ja naabrid prömmivad seintele, kui teler liiga kõva häält teeb. Pahatihti on vaegkuulja selleks ajaks juba ka igasugusest seltsielust kõrvale tõmbunud. Põhjendusi leiab ta selleks igasuguseid, kuid põhjus on üks – ta ei kuule, ent häbeneb seda tunnistada.”

Ärge peljake aparati

Kurjal hundil olid suured kõrvad selleks, et Punamütsikest paremini kuulda. Iga päris-vanaema peaks samuti mõtlema selle peale, et ise elust aktiivselt osa võtta ja sõna otseses mõttes kuulda, mida lastel, lastelastel ja sõbrannadel rääkida on. Meie pensioniiga kerkib kui pärm ning aktiivne eluhoiak on, pidulikult väljendudes, saanud elunormiks.

Kuulmisvaegusega lastel võib aga ilma kuulmisaparaadita peetuda kõne areng.

Üks põhjus, miks kuuldeaparaate peljatakse, võib kuulmisnõustaja sõnul olla teadmatus. Ei tea, et moodsad digitaalsed kuuldeaparaadid seadistatakse täpselt vaegkuulja vajadusi arvestades. Peljatakse, et kuuldeaparaat hakkab äkitselt vilistama, nagu vanaisa oma seda kunagi tegi. Ja lõpuks – pelgaja ei ole näinud neid väikeid, peaaegu märkamatuid mudeleid. Seepärast ei oska ta kahtlustada, et ka sõber või sõbranna see-sugust kasutab.

Kõige libedamalt läheb tulevikus kuuldeaparaadi kandmine ilm-

Moodsad digitaalsed kuuldeaparaadid seadistatakse täpselt vaegkuulja vajadusi arvestades

selt endistel punkaritel ja üldse noortel, kel on olnud harjumus oma kõrvadesse igasugu atribuutikat riputada. Kliiniku juhataja on tulevikunägemusena isegi fantaseerinud, et kunagi kujundatakse kuuldeaparaadid, vastupidi, eriti silmapaistvalt edevaks – värviliseks, miks mitte Swarovski kristallidega...

Igal omad vajadused

Ega Külle Loik analoog-kuuldeaparaati halvusta. Kui inimesel on kuulmine kõigi helide suhtes ühtlaselt langenud, piisab täiesti sellisest aparaadist. Analoog-aparaat võimendab aga ka neid helisid, mida inimene hästi kuuleb, nii et siin võib tekkida probleem. Äärmuslikul juhul võib palja kõrvaga kuuldavate helide liigne võimendamine isegi kõrva kahjustada.

“Esmalt teeme kliinikus kuulmisuuringud, millega selgitame välja, millise ja kui suure kuulmislangusega tegu on,” selgitab Külle Loik. “Kuulmislanguse tüübi järgi saab otsustada, kas inimene vajab operatsiooni või kuuldeaparaati.”

Digitaalsed aparadid seadistatakse vastavalt kuulmise languse tuvastatud audiogrammile. Kui inimene näiteks madalaid sagedusi kuuleb hästi, kõrgeid mitte (k ja s häälikuid), siis ta ei saagi kõnest aru ja tal on tarvis digitaalset aparati, mida saab vastavalt seadistada.

Nii nagu laste puhul, peaksid kaaskondsed ka vanema inimesega rääkides selgeks tegema, kas tal lihtsalt tähelepanu hajub (ta ei kuulnud) või ei kuulnud. Kindlasti annavad vaegkuulmisest märku teleri liiga valjuks keeramine ja inimese enda hääletugevus.

Külle Loik arvab, et hea kuulmisega inimene peaks kuulma kaasvestlejat kuni kuue meetri kaugusest. Sama tulemuse peaks eesmärgiks seadma ka kuuldeaparaadi seadistamisel.

“Vaegkuuljad on vahel hämmastavalt osavad kompenseerijad,” teab kuulmisnõustaja. “Nad loevad kaasvestleja kõne huulilt ja teadvustavad kuulmisprobleemi ehk alles siis, kui silm ka enam eriti terav pole.”

Naljast on selline trikitamine aga kaugel, sest mida pikemalt on